

UCHWAŁA NR XV/129/19
RADY GMINY LASOWICE WIELKIE

z dnia 23 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na 2020 rok jako części strategii
rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lasowice Wielkie**

Na podstawie art. 4¹ ust.1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 roku ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) w związku z art. 6 ust. 1 i ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 730z późn.zm) Rada Gminy Lasowice Wielkie uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na 2020 rok jako części strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lasowice Wielkie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lasowice Wielkie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rajmund Kinder

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMII W GMINIE LASOWICE WIELKIE NA 2020 ROK

I. WPROWADZENIE.

Realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych należy do zadań własnych Gminy. Zbiór powyższych działań przedstawiony jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Program stanowi lokalną strategię rozwiązywania problemów z obszaru uzależnień, będąc jednocześnie częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy. Jest on kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Lasowice Wielkie w poprzednich latach oraz jest wytyczną przy podejmowaniu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z wszelkiego rodzaju uzależnieniami.

Zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi regulowane są przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, natomiast działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii normuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym zarówno zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, jak i zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, realizowane są w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020. Działania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe/narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych/narkomanii;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Partnerami samorządu gminy w realizacji niniejszego Programu są: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnie Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Kluczborku i w Oleśnie, Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodki Zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policja, Sąd Rejonowy, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 poz. 2137);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 poz. 852 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2019 poz. 730 z późn.zm.);
4. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019r. poz. 447);

5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016r. poz. 1492);

6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2019 poz. 506 z późn. zm.).

II. PODSTAWOWE POJĘCIA.

Profilaktyka uniwersalna – to profilaktyka ukierunkowana na całe populacje, to jest działanie profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój, działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym; przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działanie profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego; działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy; profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – inaczej ujmując profilaktyka ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami; niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych.

Ryzykowne spożywanie alkoholu – rozumie się przez to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu – to wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu; aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy; robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie szkodliwe w następujący sposób: picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobiety i ponad 60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350 g i więcej w tygodniu przez mężczyzn; jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

FASD (Fetal Alcohol Spectrum Disorder) – Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych rozumie się przez to niediagnostyczny termin opisujący problemy zdrowotne i zaburzenia zachowania wynikające z uszkodzenia mózgu płodu przez alkohol; uszkodzeniom ośrodkowego układu nerwowego (OUN) mogą towarzyszyć uszkodzenia innych organów wewnętrznych, m.in. serca, układu kostnego, układu moczowego, słuchu, wzroku. Nieprawidłowy przebieg procesu rozwoju mózgu w życiu płodowym powiązany z widocznymi na twarzy dziecka charakterystycznymi zmianami, jest opisywany jako Płodowy Zespół Alkoholowy – FAS (Fetal Alcohol Syndrome).

Wczesne rozpoznanie i krótka interwencja – czyli krótkie interwencje podejmowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej lub innych specjalistów, wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, osób używających środków odurzających innych niż alkohol, substancji psychotropowych,

środków zastępczych i NSP, a także interwencje podejmowane wobec osób zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi.

Leczenie uzależnienia – to przede wszystkim działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP lub związanych z uzależnieniem behawioralnym; przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych, programy substytucyjnego leczenia uzależnienia od opioidów.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – rozumie się przez to zespół zjawisk fizjologicznych, behawioralnych, poznawczych i społecznych, wśród których używanie substancji psychoaktywnej (takie, jak: alkohol, środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze, Nowe Substancje Psychoaktywne [NSP], tytoń) dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość; głównymi objawami uzależnienia są: głód substancji (przymus, silne pragnienie), utrata świadomości nad używaniem substancji.

Używanie szkodliwe – używanie substancji psychoaktywnej określone w art. 4 pkt 30 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

System rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego - system oceny jakości programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Uzależnienie behawioralne – zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej, mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia. Do tego typu zaburzeń zachowania zalicza się przede wszystkim: uzależnienie od hazardu, od komputera i internetu, pracy, pornografii seksu i zakupów.

Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu) – rozumie się przez to element integracji: działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów” leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.

Przemoc w rodzinie - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

III. DIAGNOZA DOTYCZĄCA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W GMINIE LASOWICE WIELKIE.

Na podstawie ankiet przeprowadzonych z uczniami, dorosłymi mieszkańcami gminy oraz ze sprzedawcami napojów alkoholowych można wysnuć następujące wnioski:

- problem alkoholowy w gminie nie przybiera ogromnych rozmiarów, ponieważ stosunkowo mały odsetek badanych pije codziennie lub kilka razy w tygodniu, jednak wymaga podejmowania działań profilaktycznych, ponieważ tylko 24% respondentów deklaruje abstynencję,
- 76% mieszkańców gminy spożywa alkohol, przy czym 13% sięga po napoje wysokoprocentowe kilka razy w tygodniu, a 3% -codziennie,
- 12% mieszkańców w dniu, w którym spożywa alkohol wypija ponad 8 porcji tego napoju,
- część mieszkańców przyznaje, że wykonywało obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu (2%),
- 19% mieszkańców gminy czasami i 19% rzadko, jest obserwatorem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu,
- 27% mieszkańców pali codziennie papierosy, jednak 61% osób palących, nigdy nie podejmowało próby zerwania z nałogiem,

- problem narkotykowy w gminie jest dostrzegalny, jednak nie jest alarmujący, 13% mieszkańców spożywało środki psychoaktywne, przy czym zdecydowana większość z nich sięgała po marihuanę, 14% ocenia możliwości pozyskania dopalaczy jako łatwe,
- 1/5 mieszkańców deklaruje znajomość kogoś w gminie dotkniętego problemem przemocy domowej, 20% respondentów doświadczyło przemocy, większość osób doznała jej ze strony taty lub partnera/partnerki, 14% mieszkańców zastosowało zachowanie przemocowe wobec drugiej osoby –w 70% przypadków miało to miejsce wobec partnera/partnerki, 23% respondentów nie wie, czy stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą, a 6% uważa to za dobry środek wychowawczy,
- po alkohol sięgnęło 45% uczniów w gminie Lasowice Wielkie, 50% respondentów uważa, że ich rówieśnicy piją alkohol, problem związany z piciem alkoholu przez młodych mieszkańców gminy jest obecny i wymaga podjęcia działań zapobiegawczych,
- papierosy paliło 20% uczniów ze szkół, problem nikotynowy wśród uczniów na terenie gminy nie jest bardzo duży jednak domaga się zastosowania działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym,
- 1 uczeń przyznał, że zażywał środki psychoaktywne, problem narkotykowy wśród uczniów nie przybiera dużych rozmiarów, jednak należy podjąć działania zapobiegające rozwojowi problemów z tym związanych,
- 22% badanych uczniów przyznaje, że doświadczyło przemocy, przy czym większość respondentów doznała jej ze strony rówieśników, 23% uczniów przyznaje, że w szkole występuje problem przemocy między uczniami, część uczniów doznała przemocy ze strony rodziców, a 11% przyznaje, że zna kogoś, kto doświadcza przemocy w swoim domu, problem związany z przemocą (zwłaszcza rówieśniczą) jest znaczący i wymaga podjęcia działań profilaktycznych zarówno na poziomie uniwersalnym jak i selektywnym,
- 16% uczniów doświadczyło cyberprzemocy, jednak część respondentów nie wie czym jest cyberprzemoc,
- nie wszyscy sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Lasowice Wielkie weryfikują wiek osoby wyglądającej na nieletnią, zdarza się sprzedaż alkoholu osobie nietrzeźwej.

Rynek napojów alkoholowych:

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w 2016 roku (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)			
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem
1.357.611,00	59.649,00	590.506,00	2.007.766,00
Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w 2017 roku (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)			
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem
1.584.331,20	65.919,05	765.290,65	2.415.540,90
Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w 2017 roku (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)			
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem
1.404.524,93	54.549,11	735.818,27	2.194892,31

IV. CELE PROGRAMU.

Cel Operacyjny z Narodowego Programu Zdrowia 2016-2020:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Cel główny Programu:

Propagowanie trzeźwego modelu stylu życia oraz zmniejszenie rozmiarów problemów aktualnie występujących.

Cele szczegółowe Programu:

Cel Szczegółowy 1: Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej co do skutków używania substancji psychoaktywnych.

Cel Szczegółowy 2: Zmniejszenie popytu na używanie substancji psychoaktywnych przez wdrażanie ofert programów profilaktycznych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Cel Szczegółowy 3: Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych, w szczególności alkoholu.

Cel Szczegółowy 4: Podnoszenie kompetencji zawodowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również w zakresie przeciwdziałania przemocy, poprzez organizację bądź finansowanie szkoleń.

V. ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU.

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

- 1) Działalność informacyjną skierowaną do społeczności lokalnej na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu bądź narkotyków.
- 2) Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu m.in. poprzez dofinansowanie realizacji świadczeń zdrowotnych, programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu, indywidualnej psychoterapii osób uzależnionych, programów redukcji szkód, programów terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem oraz programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową, które nie są finansowane przez NFZ.
- 3) Finansowanie wydania opinii psychiatryczno – psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu/narkotyków.
- 4) Ponoszenie kosztów postępowania sądowego w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

2.1. Zadania na rzecz ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

Wskaźniki:

ilość rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłoszonymi, ilość osób, które podjęły terapię, ilość osób skierowanych na badanie przez biegłych, ilość wydanych opinii, ilość wniosków skierowanych wniosków do sądu.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu i od narkotyków poprzez:
  - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu/narkotyków,
  - zaproszenie osoby na rozmowę wspierająco – motywującą,
  - kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu/narkotyków,
  - kierowanie do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
  - motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego w stacjonarnych zakładach lecznictwa odwykowego,
  - kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
  - uruchomienie procedury „Niebieskiej karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 2) Udzielenie pomocy finansowej dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.2.2. Profilaktyka selektywna.

3.2.3. Profilaktyka wskazująca.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 3) Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:

- pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną,
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,
- usprawnienie współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych instytucji, także policją i kuratorami sądowymi w celu przeprowadzenia szybszych działań wobec sprawców przemocy domowej,
- upowszechnianie wiedzy na temat Procedury “Niebieskiej karty” i “Niebieskiej Linii”,
- finansowanie szkoleń i kursów służących podniesieniu kompetencji przedstawicieli instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.1.2. Szkolenie kadr.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 4) Pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w szczególności przez organizowanie i finansowanie kolonii bądź obozu z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy w rodzinie, współpraca w tym zakresie ze szkołami i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.2.2. Profilaktyka selektywna.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 5) Podnoszenie kompetencji w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom poprzez organizację bądź finansowanie szkoleń.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.1.2. Szkolenie kadr.

Wskaźniki:

ilość wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, liczba posiedzeń, ilość rozmów motywujących do podjęcia terapii, ilość osób, które podjęły terapię, ilość spraw kierowanych do sądu, ilość osób kierowanych na badania, ilość założonych niebieskich kart, liczba przeszkolonych osób, ilość dzieci uczestniczących w koloniach profilaktycznych.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Współpraca z placówkami oświatowymi, wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych, finansowanie warsztatów, spektakli, konkursów, zajęć i festynów profilaktycznych oraz programów sportowo – rekreacyjnych.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna.

- 2) Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna.

- 3) Edukacja w zakresie wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu, narkotyków oraz w zakresie uzależnień behawioralnych i cyberprzemocy.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna.

- 4) Wspieranie sołeckich przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, w szczególności działalności świetlic sołeckich i działań długofalowych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 5) Organizowanie lub finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla nauczycieli i pedagogów prowadzących zajęcia profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.1.2. Szkolenie kadr.

- 6) Wspieranie działań zmierzających do przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 7) Współpraca z Powiatową Komendą Policji w Kluczborku, dofinansowanie realizowanych przez nią działań profilaktycznych oraz interwencyjnych.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

- 8) Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach, m.in. w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, kampanii przeciw pijanym kierowcom, przeciw przemocy w rodzinie.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

- 9) Zakup materiałów profilaktycznych – prasy, broszur, plakatów, ulotek, pomocy dydaktycznych, książek, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, przemocy w rodzinie, o skutkach picia w ciąży, jak również zapoznanie mieszkańców z tematyką FASD – alkoholowego zespołu płodowego i uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

- 10) Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych i papierosów.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

- 11) Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

- 12) Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez finansowanie festynów rodzinnych, wydarzeń społeczno – kulturalnych, kampanii edukacyjnych adresowanych do mieszkańców Gminy Lasowice Wielkie.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna..

- 13) Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

- 14) Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, których integralną częścią będą elementy programu profilaktycznego.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna.

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna.

Wskaźniki:

ilość warsztatów, programów, spektakli, ilość uczniów objętych działaniami, ilość materiałów, ulotek, plakatów, ilość zajęć/ wydarzeń, ilość osób uczestniczących, liczba nauczycieli i rodziców biorących udział w programach profilaktycznych w szkołach.

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Współpraca z pracownikami socjalnymi, dzielnicowym, pedagogami szkolnymi mająca na celu pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.

Wskaźniki:

ilość spotkań/rozmów.

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) Wizytacja bądź kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie określonym w ustawie.
- 2) Przeprowadzenie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego bądź wystąpienie do prokuratury w sprawach związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- 3) Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 4) Monitorowanie ilości wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- 5) Monitorowanie zgodności usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnienie skuteczne egzekwowania przepisów.

Wskaźniki:

ilość kontroli/wizytacji, ilość spraw do sądu, ilość wniosków.

Zadanie 6. Monitorowanie środowiska lokalnego z zakresu problematyki uzależnień i przemocy.

Monitorowanie wszystkich obszarów gminnego programu dotyczących uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rynku napojów alkoholowych.

Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia:

3.4. Diagnozowanie i badania zjawisk związanych z używaniem alkoholu.

Wskaźniki:

ilość ankiet, ilość diagnoz.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

- przewodniczący – 15 % kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 373 z późn. zm.),
- z – ca przewodniczącego – 13 % kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 373 z późn. zm.),
- pozostali członkowie Komisji – 10 % kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 373 z późn. zm.),
- podstawą wypłaty wynagrodzeń za udział w posiedzeniu Komisji są listy obecności zatwierdzone przez przewodniczącego bądź zastępcy przewodniczącego.

VII. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU.

Zadania realizowane w ramach niniejszego Programu finansowane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dochody te stanowią dochód własny gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

VIII. PROJEKT WYDATKÓW GMINNEGO PROGRAMU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2020

Dział budżetu	Rozdział budżetu	Paragraf	Nazwa podziałki klasyfikacji budżetu	Plan wydatków na 2020r.
851			OCHRONA ZDROWIA	60.000,00
	85153		Zwalczanie narkomanii	1.700,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	325,00

		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	375,00
		4300	Zakup usług pozostałych	1.000,00
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	58.300,00
		2320	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	3.000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	50,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	50,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	21.500,00
		4170	Nagrody konkursowe	1.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8.000,00
		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	2.000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	22.000,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	200,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	500,00